

Onderwerp: verordening leerlingenvervoer

Ons kenmerk: 14RV000032

Programma(speerpunt): n.v.t.

Nummer: 6

Elst, 27 mei 2014

AAN DE RAAD

1. Samenvatting

Door de Wet Passend Onderwijs en het vastgestelde nieuwe beleid voor leerlingenvervoer is het nodig de verordening leerlingenvervoer aan te passen. Uw raad is bevoegd om de verordening vast te stellen. We baseren ons op de modelverordening van de VNG. Op drie punten stellen wij voor daar van af te wijken:

- a. Wij heffen geen drempelbedrag als een kind op de fiets naar school gaat;
- b. Wij schelden het drempelbedrag deels kwijt als in een gezin meerdere kinderen naar een speciale school voor basisonderwijs gaan en leerlingenvervoer toegekend krijgen;
- c. Voor leerlingen die naar het voortgezet speciaal onderwijs gaan, behouden wij de vergoeding voor openbaar vervoer en fiets.

Deze afwijking vindt zijn oorsprong in de beleidsnota 'Samen kom je verder' waarin als uitgangspunten meer verantwoordelijkheid bij ouders, zelfredzaamheid, ontwikkelkansen bieden en maatwerk zijn benoemd. Ook gaan wij in op de uitvoering van de motie "toetsen is goed maar een kader moet!" en de eerste resultaten van het nieuwe beleid.

2. Waarom naar de raad

Op het gebied van leerlingenvervoer zijn er veranderingen die per schooljaar 2014-2015 ingaan. Die veranderingen komen enerzijds voort uit de invoering van de wet Passend Onderwijs per 1 augustus 2014. Anderzijds komen ze voort uit de beleidsnota leerlingenvervoer 'Samen kom je verder' die uw raad in februari 2014 heeft vastgesteld. Die veranderingen moeten worden opgenomen in de verordening leerlingenvervoer. Uw raad is het bevoegde orgaan om een nieuwe verordening vast te stellen.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

Het doel is een nieuwe verordening voor leerlingenvervoer vast te stellen, waarin wettelijke veranderingen en lokale beleidskeuzes verwerkt zijn. Het effect is dat op basis hiervan de aanvragen voor bekostiging van leerlingenvervoer behandeld kunnen worden.

4. Argumenten en alternatieven

De verordening leerlingenvervoer die voor u ligt is gebaseerd op de nieuwe modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Deze houdt rekening met de Wet passend onderwijs, die ingaat per 1 augustus 2014. Ook is de verordening op een aantal punten vereenvoudigd. Door de Wet passend onderwijs wijzigt niet veel in het leerlingenvervoer. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- De regeling voor leerlingenvervoer moet rekening houden met de inzet van ouders die redelijkerwijs gevraagd kan worden. Dit vindt u terug in artikel 11 en 12 van de verordening.
- Leerlingen die voortgezet speciaal onderwijs volgen, kunnen alleen aanspraak maken op een vervoersvoorziening als zij vanwege hun handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen. Of als ze vanwege hun handicap niet zelfstandig

van openbaar vervoer gebruik kunnen maken. Dit betekent dat alleen leerlingen die niet in staat zijn zelfstandig met het openbaar vervoer te reizen, recht hebben op bekostiging van het vervoer.

Afwijken modelverordening

Wij stellen voor om op drie punten af te wijken van de modelverordening van de VNG. Dit sluit aan op de door u vastgestelde beleidsnota leerlingenvervoer 'Samen kom je verder'.

Op de volgende punten wijkt de verordening die voor u ligt af van de modelverordening:

- a. Wij heffen geen drempelbedrag als een kind op de fiets naar school gaat (art. 14, lid 6)
- b. Wij schelden het drempelbedrag deels kwijt als in een gezin meerdere kinderen naar een speciale school voor basisonderwijs gaan en leerlingenvervoer toegekend krijgen (art. 14, lid 7)
- c. Voor leerlingen die naar het voortgezet speciaal onderwijs gaan, behouden wij de vergoeding voor openbaar vervoer (art. 17).

a. Geen drempelbedrag als een kind op de fiets naar school gaat

Dit was één van de besluiten die de raad nam bij vaststellen van de beleidsnota leerlingenvervoer. Deze komt daarom terug in de verordening.

b. Wij schelden het drempelbedrag deels kwijt als in een gezin meerdere kinderen naar een speciale school voor basisonderwijs gaan en leerlingenvervoer toegekend krijgen.

De raad heeft besloten een drempelbedrag te heffen. Dit mag alleen voor kinderen die naar reguliere scholen voor basisonderwijs (o.b.v. levensbeschouwing zoals vrije school of reformatorisch onderwijs) en speciale scholen voor basisonderwijs (SBO) gaan. NB: dit laatste is geen speciaal onderwijs. Kinderen doorlopen hier de gewone basisschool, maar dan in kleinere klassen en met wat meer hulp.

Voor vervoer naar gewone basisscholen en SBO's komen kinderen pas in aanmerking als ouders meer dan 6 km van school wonen. Tot 6 km wordt van ouders verwacht dat zij zelf voor het vervoer zorgen. Als men leerlingenvervoer krijgt toegekend, betaalt de gemeente het vervoer van huis tot school. Dat is niet alleen een taxi, maar bijv. ook een kilometervergoeding als ouders zelf rijden naar school. De gemeente betaalt dus ook de 6 km waar ouders eigenlijk zelf verantwoordelijk voor zijn. Als bijdrage daarvoor mag de gemeente een drempelbedrag heffen. Hierbij sluiten we aan bij de kosten voor een abonnement voor het openbaar vervoer voor die 6 km. In onze regio is dat het scholierenabonnement van Breng en dit kost € 600. Het drempelbedrag mag alleen worden geheven als het inkomen van ouders in 2012 hoger was dan € 24.300.

In de modelverordening staat opgenomen het drempelbedrag geheven wordt voor ieder kind dat daarvoor in aanmerking komt. Uit de praktijk blijkt dat er soms voor meerdere kinderen uit een gezin leerlingenvervoer wordt aangevraagd. Het meermaals heffen van het drempelbedrag kan soms leiden tot problemen bij ouders. Wat is dan redelijk? Het college kan via de hardheidsclausule ten gunste van de ouders afwijken van de verordening. De keuze van het college wordt dan wel de nieuwe beleidslijn, die vervolgens opgenomen moet worden in de verordening. Omdat wij voorzien dat deze situatie zich zal voordoen, stellen wij u voor om nu al in de verordening op te nemen hoe wij hiermee omgaan. Door het nu te regelen schept het duidelijkheid voor ouders en gemeente.

Wij stellen voor om te kiezen voor onderscheid naar schoolsoort:

- Voor gewoon basisonderwijs heffen we altijd het drempelbedrag (na de inkomenstoets)
- Voor speciale scholen voor basisonderwijs (SBO) schelden we een deel van het drempelbedrag kwijt als meer kinderen in het gezin naar een SBO gaan:
 - 1^e: 0%
 - 2^e: 25%

- 3^e: 50%
- 4^e: 75%

Deze optie sluit het best aan bij zowel het uitgangspunt 'maatwerk' als bij de 'meer verantwoordelijkheid van ouders/verzorgers'. Als een kind wordt ingeschreven op een reguliere school voor basisonderwijs die verder weg ligt, is dat een keuze van de ouders. Bij de keuze past ook een (financiële) verantwoordelijkheid. Als een kind naar een SBO gaat, is dit minder gebaseerd op een keuze van de ouders. De kinderen die naar het SBO gaan, volgen echter wel het gewone basisonderwijs.

Het verschil tussen de redenen van het bezoek van deze twee onderwijssoorten kan naar onze mening tot uiting komen in het verschillend omgaan met het heffen van het drempelbedrag. Bij de voorgestelde methode blijft de gemeente de verantwoordelijkheid van ouders aanspreken, en biedt ook maatwerk door de onderkenning van de verschillen.

Overigens gaat het in de praktijk (april 2014) om circa 9 gezinnen waarvan meer dan één kind leerlingenvervoer heeft naar een reguliere basisschool en circa 7 gezinnen waarvan meer dan één kind naar een SBO gaat.

De alternatieven zijn:

- Niets doen, iedereen betaalt alles. Dit past binnen 'meer verantwoordelijkheid bij ouders'. Er zal zich in de praktijk een situatie voordoen waarin het college gevraagd wordt om in redelijkheid van de verordening af te wijken. Dan bepaalt het college wat de lijn wordt.
- Maximeren aantal malen heffen van drempelbedrag per gezin (2x, 3x, 4x). Dit past minder bij 'meer verantwoordelijkheid bij ouders'. De keuze voor een aantal is geheel subjectief. Sommige gemeenten kiezen voor 4x, andere voor 2x.

Wij zijn van mening dat de voorgestelde methode het meest aansluit bij de uitgangspunten van ons beleid.

c. *Voor leerlingen die naar het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) gaan en zelfstandig kunnen reizen, behouden wij de vergoeding voor openbaar vervoer en fiets.*

Het speciaal onderwijs is onderwijs verdeeld in cluster 1, 2, 3 en 4. Hieronder vallen blinde, slechthorende, meervoudig gehandicapte, zeer moeilijk opvoedbare en zeer moeilijk lerende kinderen. Door de Wet Passend Onderwijs krijgen leerlingen die naar dit voortgezet speciaal onderwijs gaan en die zelfstandig kunnen reizen, per 1 augustus 2014 geen vergoeding meer voor leerlingenvervoer. Voor leerlingen die niet zelfstandig kunnen reizen blijft de vergoeding voor aangepast vervoer per taxi bestaan. De gemeente kan er echter voor kiezen om voor leerlingen die zelfstandig kunnen reizen de vergoeding in stand te houden. Wij stellen u voor dit te doen.

Uitgangspunten van ons beleid zijn het bieden van ontwikkelkansen en het bevorderen van zelfredzaamheid. Met de keukentafelgesprekken doen wij daar een groot beroep op. De verwachting is dat ouders en scholen door de wetswijziging ontmoedigd worden en niet meer meewerken om kinderen te stimuleren om zelfstandig te reizen. Want als ze dat leren, krijgt men geen vergoeding meer. Ouders en scholen zullen zich weer meer richten op de beperkingen van een kind en alles wat het kind niet kan. Dan komt het kind nl. in aanmerking voor taxivervoer. Dit is een perverse prikkel die haaks staat op ons beleid. Wij stellen u voor om de OV- en fietsvergoeding voor VSO-leerlingen die zelfstandig kunnen reizen te behouden. Het bevordert zelfredzaamheid en hun vaardigheden, die zij na het onderwijs ook nodig hebben. De kosten van een OV-scholierenabonnement voor de Breng-regio (€ 600,- per jaar) wegen niet op tegen de kosten van taxivervoer (gemiddeld € 3.200,- per jaar). Op dit moment hebben we 15 VSO-leerlingen die zelfstandig met het OV-reizen. 15 kinderen een OV-vergoeding verstrekken kost € 9.000 per jaar. Voor dat bedrag kunnen nog geen 3 kinderen met de taxi vervoerd worden. Wij zijn ervan overtuigd dat we met deze maatregel maatschappelijk gezien effect bereiken: we kunnen ouders, kinderen

en scholen stimuleren om kinderen zelfstandig te leren reizen, waardoor de leerling zelfredzamer wordt. Deze vaardigheden kunnen leerlingen goed gebruiken na hun schoolloopbaan. Het voorkomt mogelijk dat zij na afloop van het leerlingenvervoer een beroep gaan doen op de Wmo, omdat zij niet in staat zijn zelfstandig te reizen met het openbaar vervoer.

Het alternatief is om de wet te volgen en deze vergoeding niet meer te verstrekken. Wij verwachten dat er dan meer VSO-leerlingen met de taxi vervoerd moeten gaan worden, wat leidt tot minder zelfredzaamheid en hogere kosten.

Ingangsdatum verordening

In de verordening (art 25) is opgenomen dat deze ingaat met terugwerkende kracht per 1 augustus 2014. Redenen hiervoor zijn dat:

- de wetswijzigingen door de Wet Passend Onderwijs ingaan per 1 augustus 2014 en direct doorwerken in de lokale regelgeving en
- op deze manier dezelfde regels gelden voor iedereen die voor schooljaar 2014/2015 leerlingenvervoer aanvraagt. Zo is er sprake van gelijke behandeling van alle aanvragen, onafhankelijk van de datum van binnenkomst.

Motie: toetsen is goed maar een kader moet

In de raadsvergadering van februari 2014 heeft de raad bovenstaande motie aangenomen. Daarin verzoekt de raad het college om voorafgaand aan de keukentafelgesprekken een helder gesprekskader op te stellen (in samenspraak met o.a. scholen) waarmee de consulent leerlingenvervoer op pad kan. Dit omdat er naar mening van de raad:

- nog geen duidelijk gesprekskader is;
- rekening gehouden moet worden met persoonlijke omstandigheden en mogelijkheden;
- vooraf duidelijk moet zijn dat mensen in gelijke situaties gelijk behandeld worden;
- het nodig is dat mensen krijgen wat ze daadwerkelijk nodig hebben, waarbij zelfredzaamheid voorop staat.

Het kader voor het gesprek vindt altijd zijn basis in de verordening leerlingenvervoer. In die zin is het kader duidelijk. Wij hebben een nieuw aanvraagformulier (zie bijlage) gemaakt, waarin wij ouders en school vragen om meer informatie over het kind. Op die manier kunnen zij ons uitgebreid informeren over de mogelijkheden van het kind. Wij vragen de school ook om een advies over de passende vorm van vervoer. Die informatie betreft de consulent leerlingenvervoer in het keukentafelgesprek. De vragen in het aanvraagformulier helpen in een 'gekantelde' manier van kijken naar leerlingenvervoer. In het gesprek zijn de persoonlijke omstandigheden en mogelijkheden het uitgangspunt en staan de volgende vragen centraal:

- hoe omschrijven de ouders het kind?
- wat zijn de mogelijkheden van het kind?
- wat zijn de beperkingen/problemen bij het vervoer naar school?
- wat zou het kind op den duur zelfstandig kunnen?
- wat heeft het kind daarvoor nodig?

Geen kind of gezin is hetzelfde; de antwoorden op deze vragen dus ook niet. Dat kan tot gevolg hebben dat twee ogenschijnlijk dezelfde situaties toch twee andere uitkomsten kennen. Dit vinden wij het maatwerk dat nodig is.

Eerste resultaten van nieuw beleid

In maart, april en mei is de consulente opgeleid/getraind op het gebied van leerlingenvervoer en het voeren van keukentafelgesprekken over leerlingenvervoer. Tot half mei zijn er keukentafelgesprekken gevoerd over 32 kinderen. Deze kinderen worden nu allemaal vervoerd per taxi. De uitkomst is dat per schooljaar 2014/2015 van deze groep:

10 kinderen gaan fietsen;

5 kinderen door hun ouders met de auto vervoerd worden;

2 kinderen met OV gaan;

1 kind een mix van vervoer heeft: heen met auto en terug met OV;

13 kinderen met de taxi gaan;

2 kinderen het nog onbekend is omdat ouder(s) hier nog tijd voor nodig hebben, maar het is al wel duidelijk is dat 1 kind met OV of fiets zal gaan.

(Van bovenstaand overzicht heeft 1 kind gescheiden ouders met co-ouderschap. Vanaf moeder met de fiets, vanaf vader met de auto. Daarom zijn het er opgeteld 33.)

Ouders zijn in het algemeen positief over de gesprekken. Wij informeren u later meer uitgebreid over de resultaten van het nieuwe beleid.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Het besluit wordt tot uitvoering gebracht door de verordening in werking te laten treden.

Een aparte evaluatie van de verordening is niet nodig. Wij informeren uw raad na afloop van het schooljaar 2014/2015 over de resultaten van de beleidswijziging en de stand van zaken. Daarin nemen wij ook de financiële aspecten mee.

6. Communicatie

Alle ouders die in schooljaar 2013/2014 een kind in het leerlingenvervoer hadden, zijn via meerdere brieven geïnformeerd over deze veranderingen. Ook zijn er al keukentafel-gesprekken gevoerd. Daarin is ingegaan op de veranderingen en is bijvoorbeeld de inzet van ouders besproken. Het aanvraagformulier 2014/2015 is gebaseerd op het vastgestelde beleid. De voorliggende verordening wordt na uw besluit gepubliceerd.

7. Kosten, baten en dekking

Met het vaststellen van deze verordening vragen wij niet om extra budget. Wij verwachten dat de kosten van het blijven aanbieden van de OV-vergoeding voor VSO-leerlingen binnen het bestaande budget past. Als VSO-leerlingen aanspraak gaan maken op taxivervoer in plaats van openbaar vervoer, nemen de kosten sowieso toe ten opzichte van nu. Daar verandert het wel of niet vaststellen van deze verordening niet aan. Er volgt geen korting op het gemeentefonds wat betreft leerlingenvervoer door de wetwijziging Passend Onderwijs. Daarbij krijgen wij waarschijnlijk meer inkomsten uit het heffen van het drempelbedrag. Leerlingenvervoer is een financiële open-einderegeling. Er mag geen plafond aan het budget gesteld worden. Als voor kinderen leerlingenvervoer aangevraagd wordt en zij voldoen aan de voorwaarden, zijn wij verplicht leerlingenvervoer te bieden. Als het aantal kinderen dat leerlingenvervoer aanvraagt toeneemt, nemen de kosten ook toe. Aan deze autonome stijging ligt het vaststellen van deze verordening niet ten grondslag.

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Th. Hoex MMO

drs A.S.F. van Asseldonk

8. Relevante stukken

1. verordening leerlingenvervoer 2014 (raadsbesluit)
2. vernieuwd aanvraagformulier leerlingenvervoer
3. motie "toetsen goed, maar een kader moet!"

Portefeuillehouder: R. van Hoeven

Behandelend teammanager voor technische vragen: D.P.M. Ploum, tel.: (0481) 362 300,
email: info@overbetuwe.nl

